

MACZELKA NOÉMI BÚCSÚBESZÉDEI ELHUNYT KOLLÉGÁINK SÍRJÁNÁL

Avasi Béla főiskolai tanár emlékére

Hihetetlennek tűnik számunkra, hogy Avasi Béla, a zenetudományok kandidátusa, főiskolai tanár, 80. évében váratlanul elhunyt. Nyugdíjba vonulása után is töretlenül dolgozott a hangrendszerek területén országosan is egyedülállóan tekinthető tudományos munkáján.

Avasi Béla Budapesten született, 1922. július 20-án. A tanári pálya iránti szeretetét még zeneakadémiai éveinek megkezdése előtt bizonyította, amikor *Vargán*, egy kis faluban – melyet még nyugdíjas éveiben is nagy szeretettel emlegetett - vállalt tanítói állást.

A Zeneakadémiát zeneszerzés szakon *Veress Sándor*, *Szabó Ferenc* és *Farkas Ferenc* tanítványaként kezdte, majd zenetudományi és népzene szakon folytatta *Kodály* és *Bárdos* növendékeként. 1953-tól 1961-ig a Néprajzi Múzeumban dolgozott népzene kutatóként *Gábor Éva*, *Lajtha László*, *Rajeczky Benjámín* és *Vargyas Lajos* munkatársaként.

1961-től 1973-ig a szegedi Tanárképző Főiskola Ének-zene Tanszékének tanszékvezető főiskolai tanára volt. Kandidátusi disszertációját „A tonális válasz az európai műzenében” címmel védte meg. Számos tankönyvet és népzenei tanulmányt írt, utóbbiak az *Acta Ethnografica*, a *Studia Musicologica*, a *Néprajzi Értesítő*, a *Magyar Zene* c. folyóiratokban jelentek meg. Tankönyvei közül a „Zenetörténet II. – Rokokó, korai romantika, bécsi klasszika” címűt a mai napig országszerte használják. Közreműködött a *Zenei Lexikon* összeállításában, rendszeresen publikált a JGyTF Tudományos Közleményeiben. Népzenei lejegyzései a *Magyar Népzene Tárában* találhatóak.

Zeneszerzői munkásságát olyan népzenei ihletésű művek fémjelzik, mint pl. „Lassú magyar és forgó”, vagy „Verbunkos a köszegi órajáték zenéjére”. Jelentősek dalai, melyeket Ady és Petőfi verseire komponált. *Juhász Gyula: Öregek altatója* c. versére kórusművet írt, több zongoradarabot is komponált. Műveit többnyire tanárkollégái mutatták be.

Külföldi tanulmányúton vett részt Zwickauban és Brnoban, ahol a tanárképzés céljairól és feladatairól tartott előadást. Nem csak a magyar népzeneben, hanem más népek zenéjében is járatos volt, pl. az ukrán népzeneről tartott előadást 1969-ben egy városi rendezvényen. Több előadás-sorozatot tartott Bach: *Wohltemperiertes Klavier* c. művének prelúdium és fűgáiról, valamint Beethoven művészetéről.

Felejtetetlenek maradnak az Ének-zene Tanszék tudományos konferenciáin tartott előadásai, amelyek a közelmúltban hangzottak el.

Avasi Béla szakmai igényességét és segítőkészségét az Ének-zene Tanszék oktatói és hallgatói megőrzik emlékezetükben.

Az elhunytat 2002. április 30-án, kedden 9.45 perckor helyezik örök nyugalomra Budapesten, a Farkasréti temetőben.

Bárdi Sándor búcsúztatása

Tisztelt gyászolók, emlékezők, kedves kollégák, barátok!

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar és Ének-zene Tanszéke ismét gyászol. Rövid időn belül több kollégánkat veszítettük el, s különös fájdalommal tölt el bennünket, hogy ma egykori tanszékvezetőnk, Bárdi Sándor búcsúztatásán kell részt vennünk. Szeretett és megbecsült oktatója volt ő tanszékünknek, akinek legfőbb célja a rá bízott ifjak nevelése, oktatása, pályájuk kibontakoztatása, életük segítése volt. Családjaként szerette ez ifjú muzsikusokat, családjaként viselte gondját a vezetésével működő tanszéknek. Rajongása az opera iránt a Szegedi Kisopera létrehozására inspirálta őt, megajándékozva az operamuzsika csodáival nem csak az együttes énekeseit, de az őket hallgató legkülönfélébb közönséget is. Személyében kiváló muzsikust, szuggesztív operaénekest, odaadó tanárt, segítőkész embert veszítettünk el. Művészete igazi élményt jelentett mindannyiunk számára akár az operaszínpadon, akár oratórium- vagy dalénekesként lépett fel. Humanizmusa, értékítélete, a minőség iránti elkötelezettsége példaként áll előttünk. Ez év januárjában vehette át Szeged M.J. Város önkormányzatától az Életmű-díj kategóriában odaítélt Kőlcsey-érmet, ezt megelőzően a Szegedért Emlékérmét. Munkásságát karunk a „Pro Iuventute” Kiváló dolgozó kitüntetéssel ismerte el. Két ízben kapta meg a Szocialista Kultúráért kitüntetést, pályája elején pedig a Magyar Rádió Énekversenyén 2. helyezést ért el. Hegedűsként kezdte muzsikusi pályáját, énekesként folytatta, s mint rendező, zenei vezető, énektanár és minden muzsikusként segítőtje fejezte be életútját. Emléke bizonyosan tovább él azokban, akikkel együtt muzsikált, együtt tanított, a növendékekben, akiket tanácsaival látott el, és azokban, akik művészetét közönségként élvezhették.

Tanszékünk és Karunk mindent megtesz emlékének ápolása érdekében. Nyugodjék békében.

Szeged, 2009. május 18.

Dr. Mihálka György búcsúztatója

Tisztelt gyászolók, tisztelt emlékezők!

Szomorú szívvel vesszük tudomásul az elfogadhatatlant: ismét megfogyatkoztunk. Mihálka György személyében egy nagyhatású kórusvezető távozott közülünk.

Jómagam 1968-ban ismertem meg őt, amikor a Tömörkény István Zeneművészeti Szakközépiskola tanulójaként a kórusában énekelni kezdtem. Bizony egyikünk sem gondolta, hogy 40 év elteltével a sírjánál gyászbeszédet kell mondanom. Akkor, diákként, örültünk, ha első feleségétől, szeretett Györgyikéjétől – aki matematikatanárunk volt – elkért 1-1 órát, hogy a kölzelgő szereplésekre plusz próbaidőt nyerjen.

1982-ben, amikor a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Ének-zene Tan-székén kollégák lettünk sem gondoltunk erre. Máig emlékszem, milyen jól esett, amikor azonnal felajánlotta a tegeződést. 1982-től 10 éven át voltam kórusának a zongorakísérője, és örömmel utaztam együtt velük a versenyekre és külföldi turnékra tapasztalatot és sikereket szerezve.

Az utak szervezésében nagy segítőre talált második feleségében, Szírotka Máriában, aki betöltötte azt az űrt, ami körülfogta őt Szentirmay Györgyike halála után.

Két családja is volt: első házasságából született orvos lányának, Györgyikének a családja, Imre veje és Miklós unokája Németországban, a másik itthon a második házasságából született jogász Gyurikával.

Mihálka György 1924. április 22-én született Kölcsen, Magyarország legkeletibb csücskében, az ukrán határtól 10 km-re. A Nyíregyházi Tanítóképző Liceumban végzett, majd Szegeden folytatta tanulmányait a Polgári Iskolai Tanárképzőben, ill. a Konzervatóriumban hegedű szakon Belle Ferencnél. Saját elmondása szerint hegedűművész szeretett volna lenni, ám ebben a háború, a hadifogság megakadályozta. 1947-ben szerezte meg magyar,- történelem,- ének szakos polgári iskolai, majd 55-ben a Kossuth Lajos Tudományegyetemen középiskolai tanári diplomáját. 1957 - 63 között Bárdos Lajos tanítványa volt, 60-tól 63-ig a budapesti Népművelési Intézet Esztétika tanfolyamát, majd 63 és 66 között Felsőfokú Karnagyképzőjét végezte el Párkai István irányításával. 1965 és 72 között zeneszerzést tanult Vaszky Viktortól.

Tanítói pályáját – szülőföldjére visszatérve – Fehérgyarmaton kezdte. 1948-ban egykori tanára, Szeghy Endre professzor javaslatára Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Szegedre helyeztette. 52-ig az Al-

sóvárosi Általános Iskola tanára volt, majd a *Kemény Nándorné Felsőfokú Tanítóképzőben* tanított hegedűt és zongorát, vezetett énekkart és zenekart.

Első sikereit is itt érte el, 1955-ben a Tanítóképzők énekkari seregszemléjén kórusával I. díjat kapott. 1956-ban a szegedi egyetem adjunktusaként az egyetemi énekkar és a Collegium Artium zenei ismeretterjesztő sorozat vezetésére kérték fel, ugyanakkor a Bálint Sándor vezette Néprajzi Intézetben dolgozott. Feladata volt a szegedi táj népzenei hagyományainak összegzése és feldolgozása. Ennek a munkának eredményeként született meg doktori disszertációja a szegedi táj népzenejéről, amelyet Summa cum laude védett meg.

1959-től a szegedi Tanítóképző Intézet oktatója volt, majd annak 63-as megszűnése miatt előbb Szentmihálytelekre, majd a Tömörkény István Gimnáziumba került. Itt a magyar, történelem, lélektan, logika, ének, zenetörténet, szolfézs tárgyak tanítása, valamint zenei szakkör és énekkar vezetése tartozott a feladatai közé, csakúgy, mint az osztályfőnöki teendők ellátása.

1973-ban kapott kinevezést a **Tanárképző Főiskola Ének-zene tanszéke**re, ahol 92-ig, nyugdíjba vonulásáig oktatott karvezetést és vezette az I. sz. Női Kart, mellyel jelentős sikereket ért el. Első díjak, Grande Prix-k Toursban, Middlesbroughban, Neerpeltben, Karditsában, koncertkörutak Olaszországban, Németországban, Svájcban, Franciaországban, Hollandiában, Finnországban, Svédországban és Szlovákiában, rádiófelvételek, TV-szereplések. Ezt megelőzően a Tömörkény Gimnázium lánykarával is nagy sikereket ért el: Debrecenben a IV. Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen első díjat, a BBC versenyén II. díjat, Szlovéniában nagydíjat kaptak.

Az Ének-zene tanszéken tanszéki csoportvezető volt, nagy lelkesedéssel osztotta meg tapasztalatait a hallgatókkal. Főiskolai tanári munkáját segítőként készítette el főiskolai jegyzetét „A magyar kórusmozgalom története” címmel. Korábbi elméleti munkái Szegedhez kötődtek: így „A szegedi táj népzeneje” címmel írott doktori disszertációja 1960-ban, a „Szegedi Népi hangszerek” c. dolgozata 62-ből, vagy az „Adatok Szeged város zenei múltjából” c. tanulmánya 1972-ből. Ugyancsak Szegedhez való erős kötődését példázza Szegedi Kantáta címmel írt oratorikus műve tenor szólóra, női karra és szimfonikus zenekarra. Zeneszerzőként még egy művet jegyez: az Európa – kantátát, melyet nem oly régen fejezett be. Már a cím is mutatja, hogy Mihálka György képes volt a megújulásra, felismerte az új irányvonalakat, lehetőségeket. Ennek köszönhető a családjával közösen létrehozott és működtetett művészeti iskolája is.

Nem csak iskolai kórusokat vezetett, állandóan volt felnőttkórusa is. A nevéhez fűződik a szegedi Általános Munkáskórus, a Szeghy Endre Peda-

gógus Női, Kar és a makói vegyes kar megalapítása. Ugyancsak nevéhez fűződik több kórusmű **ősbemutatója** vagy **magyarországi bemutatója**, mint pl. Vaszy Viktor 2 madrigálja, Vántus István: Tűz, te gyönyörű c. női kara, vagy Veljo Tormis: Őszi képek c. sorozata. Több szerző ajánlotta neki művét, így Hajdú Mihály 2 leánykarát Györe Sándor verseire, valamint Karai József Virágsírató c. női karát.

Munkásságának kiemelkedő eseménye volt a fentiekén kívül Bartók Béla összes egyneműkarának előadása 1992-ben Szegeden, Hódmezővásárhelyen és Makón, vagy az 1961-ben szervezett Bárdos Lajos-est, ahol a zeneszerző is közreműködött, ősbemutatóként vezényelve a Mihálka György kérésére Juhász Gyula Magyar ifjak c. versére komponált Szegedi jelhang c. művét.

Tudását alkalma volt iskolai kereteken kívül is átadni: több meghívást kapott karvezetés – mesterkurzus tartására Szlovénia, Németország, Szerbia, Görögország, Olaszország, Spanyolország és Finnország városaiba. Meghívást kapott nemzetközi versenyek zsűrijébe is: Celjébe, Hannoverbe és Karditsába.

Mihálka György utolsó pillanatáig aktív volt, szervezett, hangversenyzett, újabbnál újabb ötleteket villantott fel. Kitüntetései, elismerései igen büszke volt. Legutóbb Szeged városától a Kölcsey-díjat, azt megelőzően Szeged város emlékérmét, a város Alkotódíját kapta. De alkotódíjat kapott Csongrád megye Önkormányzatától és több külföldi várostól is, mint Gifhorn, Limburg, Rheine, Emsdetten, Köln, Belgrád, Ljubljana, Celje, Smederovo. Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, A Haza Szolgálatáért Érdemrend, Miniszteri Dicséret, Szocialista Kultúráért, Pro Honor Meritis, a Fasang Árpád karnagy díj és a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjének birtokosa. A Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Professor Emeritusa, Celje város díszpolgára, a Bárdos Társaság elnökségi, a Kodály Társaság alapítótágya, a KÓTA elnökségének tb. tagja.

Kórusaival 10 országban szerzett 30 versenydíja és számos nagy sikerű hangversenye a Pedagógusképző Kar és Szeged város hírnevét öregbítette. Töretlen lelkesedéssel és energiával ismertette meg több, mint három ezer kórustagjával a zenei élmény mibenlétét, és kaput nyitott számukra az egykor még zárt Magyarországról Európa értékei felé. Eggyé vált kórusaival, a kórusmuzsikával, utolsó pillanatáig azokban létezett.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Szeged, 2008. augusztus 18.